

Initieel raamwerk voor ontwerp, ontwikkeling en evaluatie Sparkcentres

Behorende bij het onderzoeksprogramma
“Interprofessioneel leren en innoveren in Sparkcentres”

Wietske Kuijer-Siebelink^{1,2} & Aimee Hoeve³

I.s.m. Marjolein Thijssen^{2,4} (project GeZonTh) & Linda Dauwerse¹ (Project Leren acteren in netwerken)

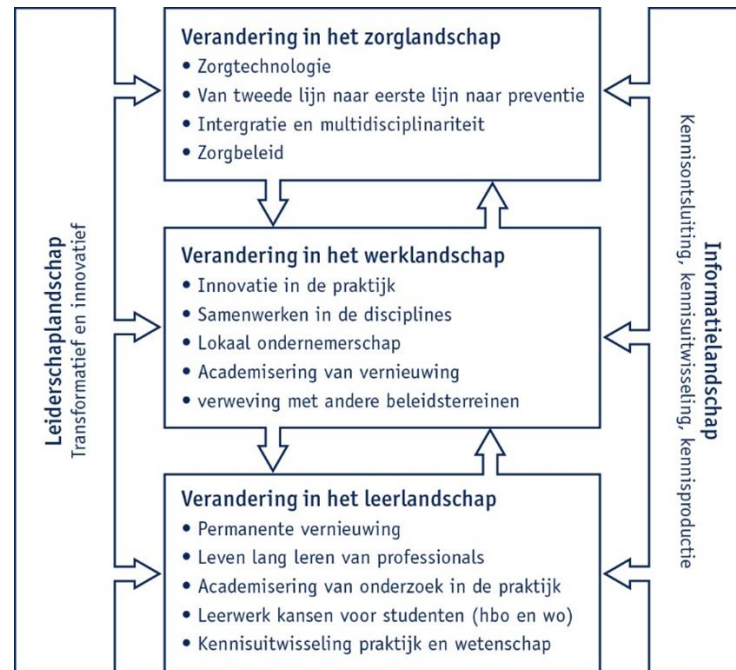
¹Kenniscentrum Publieke Zaak, lectoraat Innovatie in de Publieke Sector, Hogeschool van Arnhem en Nijmegen. ²Instituut Paramedische Studies, HAN. ³Kenniscentrum Kwaliteit van Leren, lectoraat Beroepsagogiek, Hogeschool van Arnhem en Nijmegen. ⁴Kenniscentrum Duurzame Zorg, lectoraat Organisatie van Zorg en Dienstverlening.

Figuur 1: Leren en innoveren in de 'sparkcentres'. Kuijer, 2016.

Achtergrond

De ontwikkelen in de zorg stellen beroepsopleidingen voor de opgave om bestaande manieren van opleiden te herijken. Dit wordt zichtbaar in het onderstaande Landschappenmodel (figuur 2):

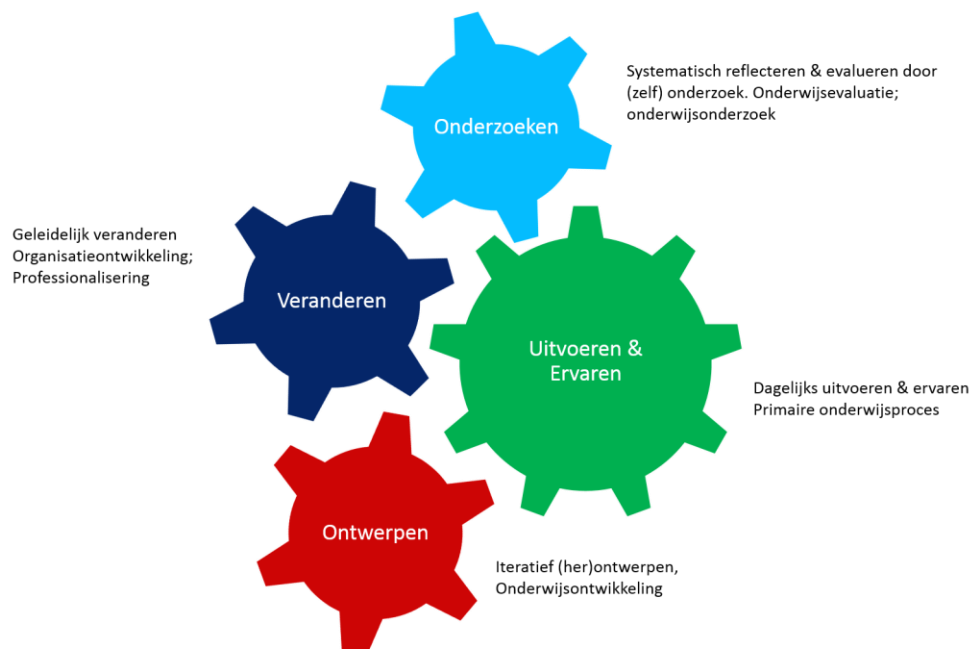
Figuur 2: Nieuwenhuis, L. (2015). *Innovatieve interacties tussen werk en leren in de zorg* (bewerkt naar Hendriks, 2013).

Deze ontwikkelingen leiden tot van nieuwe vormen van beroepsonderwijs waarin leren en innoveren¹ dicht bij elkaar wordt gebracht, zoals in Sparkcentres (www.sparkcentres.nl). (Figuur 1)

In Sparkcentres komen onderwijs, onderzoek en praktijk bij elkaar op het gebied van vraagstukken rondom zorg, welzijn en sport. Sparkcentres kennen een locatie en faciliteiten voor studenten, docenten, onderzoekers. Deze locaties worden bij voorkeur daar georganiseerd waar ook al een professionele ontmoeting of samenwerking plaatsvindt tussen verschillende domeinen, zoals welzijn, sport en zorg. In de praktijk zijn dit veelal wijkcentra en gezondheidscentra. Studenten, docenten, onderzoekers en professionals van verschillende disciplines én opleidingsniveaus werken intensief samen in interprofessionele zorg- en welzijnsverlening en doorlopende onderzoeklijnen die gerelateerd zijn aan de innovatieagenda van de wijk of het gezondheidscentrum. De ontwikkeling van sparkcentres biedt ons de mogelijkheden om door te groeien naar een University of Applied Sciences (UAS). Sparkcentres zijn een voorbeeld van concretisering van het beeld rondom een nieuwe leerwerkcontext in de gezondheidszorg.

Om de beoogde onderwijsvernieuwing in samenwerking met het werkveld te realiseren, is het belangrijk dat betrokkenen in de ontwikkeling van sparkcentres samen een lerend netwerk vormen. (Zie figuur 3).

¹ Ook bekend onder de term **modus II kennisontwikkeling** (Gibbons, Limoges, Nowotny, Scharzman, Scott, & Trow, 1994)

Figuur 3: lerend netwerk Sparkcentres.

Gebaseerd op: Zitter, I en Hoeve, A. (2016). *Van losse ingrediënten naar smakelijk gerecht: een ontwerpgericht onderzoek naar een hybride leeromgeving in het horeca onderwijs.* 's-Hertogenbosch: ecbo. Bewerking van: Akkerman, S.F., Bronkhorst L.H. & Zitter, I. (2013). The complexity of educational design research. *Quality & Quantity*, 47 (1), 421-439.

Het ontwerpen van en leren en innoveren in sparkcentres is niet één interventie maar bestaat uit een cluster of keten van interventies, die je in samenhang moet ontwerpen en implementeren samen met stakeholders uit de wijk en het onderwijs (van de Akker e.a. 2006; Kuijer, Hoeve en Hendriks, 2017a/ 2017b). Daarbij is het belangrijk om de samenwerking duurzaam te organiseren, waarbij een belangrijk uitgangspunt is om overeenstemming te hebben over de inhoud en het proces. Daarnaast weten we dat het belangrijk is om te bouwen aan vertrouwensrelaties en inzicht te ontwikkelen in betrokkenen en hun belangen. (Dauwerse e.a. 2017).

Het raamwerk voor ontwerp, evaluatie en ontwikkeling van interprofessioneel leren en innoveren in sparkcentres is beoogd als hulpmiddel voor uitvoerders (wijkdocenten), veranderaars en ontwerpers ter ondersteuning in de transformatie in organisatie, professionalisering en onderwijsontwerp naar interprofessioneel leren en innoveren met en in de praktijk. Vanuit het raamwerk, kunnen stakeholders hun gewenste aanpak voor ontwikkeling, ontwerp of evaluatie samenstellen passend bij de ontwikkelingsfase en de vraag van het betreffende sparkcentre. Vanuit dit evaluatieframe wordt verwezen naar diverse tools voor het kunnen beantwoorden van de vraag tot ontwerp, doorontwikkeling en/ of evaluatie.

Het raamwerk is gebaseerd op:

- Oriënterend literatuur onderzoek hybride leeromgevingen
- Oriënterend literatuuronderzoek naar relevante concepten
- Opbrengsten projecten “GeZonTh” & “Leren acteren in netwerken”, beide gesubsidieerd door de Provincie Gelderland.
- Opbrengsten ontwerp, evaluatie en ontwikkeling Leerwerkplaatsen Herstelhotel en Thermion en Allesbinder.

Raamwerk voor ontwerp, ontwikkeling en evaluatie Sparkcentres

Legenda

Fase van grondbewerking

- Kaart Leer & innovatiecontext (i.o)
- [Partnerschapskaart \(CoE Krachtige Kernen\)](#)
- Profiel van de lerende wijk (toolbox GeZonTh)
- Kijkkader Leercultuur (i.o)

Fase van uitvoering: interprofessioneel samenwerken, leren en opleiden met en in de praktijk

- Grensactiviteiten: 5 werkkaarten voor interprofessioneel samenwerken met en in de wijk & leergang interprofessioneel samenwerken met de cliënt (toolbox GeZonTh)
- Actieertraject leren en innoveren met en in de praktijk (meer informatie: [leerportaal HAN Academy](#))
- [Raamwerk interprofessioneel samenwerken, leren en opleiden](#)
- [Tips en tools voor interprofessioneel samenwerken, leren en opleiden](#)

Fase van evaluatie en ontwikkeling – hulpmiddel evaluatie en ontwikkeling

- Draaiboek evaluatie en ontwikkeling Sparkcentres (gebaseerd op Cremers, 2016)
- Startmeting studenten: interprofessioneel leren en werken in de praktijk
- Eindmeting studenten: interprofessioneel leren en werken in de praktijk (i.o)
- Focusgroep betrokkenen lerende wijk (i.o)